

Valladas abandonadas èn nagin scenari per l'avegnir

Svilup regional en il triangel tranter ambient, societad ed economia

■ (mc) Sut il titel «A l'ur è avegnir» organischeschan las Associazions grischunas per l'ambient, l'Associazion grischuna da planisaziun, l'Uffizi per economia e turissem e l'Uffizi per natira ed ambient ils 7 d'avrigl ina dieta a Cuira. Actualmain vegn discutà bler en la publicitad davart la redistribuziun da la periferia en ils centers, davart il federalissem e las structuraras pitschnas che blocheschian l'economia. Da las regiuns periferas pretendan ins dapli innovaziun e spiert d'interprender. Era la renunzia a valladas allontanadas n'è betg pli in tabu. La dieta planisada sut il patronadi dal chantun Grischun vul mussar vias che permettan in svilup er ordaifer ils centers.

Rinforzar ils centers

La discussiun actuala davart la Nova politica regionala e davart la creschientscha economica vegn focussada sin in rinforzament dals centers. En la nova publicaziun da l'Avenir Suisse plaidan ins da regiuns metropolitanas. Sin questa charta è il Grischun in flatg alv. Il federalissem svizzer cun sias structuraras pitschnas vegn considerà sco impediment per l'economia. En quest connex vegn schizunt tratg en consideraziun da renunziar ad entiras valladas en il Grischun.

Naginas regiuns d'exit

L'entira discussiun vegn persequitada cun grond interess ed ord differentas opticas. Ins è finfatg cunscient tge che tals scenaris muntassan per il chantun Grischun e sias 150 valladas. Il pled «regiuns d'exit» na dastga betg daventar cunvegnet en il Grischun.

Da cuminanza vulan las Associazions grischunas da l'ambient, l'Uffizi d'economia e turissem, l'Uffizi da natira ed ambient, l'Associazion grischuna per la planisaziun spaziala discutir davart questa tematica virulenta. En ina dieta sut il titel «A l'ur è avegnir – svilup regional tranter ambient, societad ed economia» duai vegnir documentà ch'i dettia vinavant era opziuns da svilup per regiuns periferas ordaifer ils gronds centers. En il center da la dieta stat la dumonda co las regiuns muntagnardas e periferas pon nizzegiar meglier lur agens potenzials. Ideas innovativas sco novs parcs regionalas, la vendita da spezialitads agricolas, novas purschidas turisticas sco er ina meglra economisaziun ed organisaziun dalla vendita da laina vegnan tematisadas da referents cumpetents. Ulteriurs referents s'occupan dals temas innovaziun e dal nov maletg empalont per l'economia grischuna. En ina bursa d'ideas pon ins examinar e

cumparegliar cumplets ord differentas regiuns dal Grischun e da l'exteriur vischinant. Examina vegn cunzunt con cunvegnet ch'ils projects èn, tge retgav e tge nez durabel ch'els permettan.

Resguardar tut las spartas

La discussiun davart la Nova politica regionala e davart ils potenzials da svilup da fin qua sa concentreschan principalmain sin las pussaivladads economicas e sin ils effects socials. En la dieta «A l'ur è avegnir» vegn resguardà tut las spartas d'in svilup persistent, pia era l'ambient. Il pli grond potenzial da numerusas regiuns grischunas è sia varietad natirala e culturala. Quellas valurs ston vegnir validadas cunvegnetmain e pretendan da tschertgar en il dialog culs percutgads cooperaziuns raschunavlas.

La dieta «A l'ur è avegnir» è publica ed ha lieu ils 7 d'avrigl 2005 en il hotel Marsöl a Cuira. En il center stattan las dumondas: Tge san l'agricultura, il forestalesser ed il turissem contribuir al mantegniment dal spazi rural? En tge direziun duai l'economia sa sviluppar? Tge potenzials enserra la cultura e tge pusiziun han natira ed ambient en il svilup regional. En ina bursa d'ideas vegnan projects innovativs discutads.

Da las regiuns periferas pretendan ins dapli innovaziun e spiert d'interprender. Era la renunzia a valladas allontanadas n'è betg pli in tabu.